

Raadsvoorstel

Onderwerp: Voorgenomen tarieven Afvalstoffscheiding

Datum: 28 oktober 2020

Agendapunt: 13

Behandeling: Consultatie

Portefeuille-

houder(s): Wethouder E. Dijkhuis

Steller: Stientje Pol s.pol@hethogeland.nl

Zaaknummer: Z.HHL.025831

1. Samenvatting

Op 15 april 2020 heeft u het 'Grondstoffenbeleid 2020-2030' vastgesteld. In deze notitie staat omschreven hoe wij de VANG doelstelling van 30 kg/per inwoner/per jaar in 2025 willen bereiken. Eén van de maatregelen is het invoeren van eensluitende afvalinzamelingssysteem. Gekozen is voor de methode Diftar+, betalen per lediging en per kilo.

In dit voorstel wordt gevraagd om in te stemmen met de tarieven afvalstoffenheffing.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. Instemmen met het opnemen van onderstaande tarieven in de voor te leggen belastingverordening.

1. Laagbouw:
 - a. Tarief vastrecht € 158,93
 - b. Variabel tarief per kilo € 0,26
 - c. Variabel tarief per lediging € 2,00
2. Hoogbouw:
 - a. Tarief vastrecht € 158,93
 - b. Variabel tarief per klik/zak € 2,00
 - c. Vast tarief zonder toegangssysteem € 262,93
3. Extra container:
 - a. Zowel rest als GFT € 65,00 per container per jaar
4. Grof huishoudelijk- en grof tuinafval
 - a. Eerste m3 € 45,00
 - b. Elke volgende m3 € 35,00
5. Kwijschelding
 - a. Alleen over het vaste tarief

2. Besluit dat kwijschelding alleen gegeven wordt over het tarief vastrecht.

3. De implementatiekosten van € 160.000 dekken uit de Algemene Reserve.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Op 15 april 2020 heeft u het 'Grondstoffenbeleid 2020-2030' vastgesteld. In deze notitie staat omschreven hoe we de VANG doelstelling van 30 kg/per inwoner/per jaar in 2025 willen bereiken. Eén van de maatregelen is het invoeren van eensluitende afvalinzamelingssysteem. Gekozen is voor de methode Diftar+, betalen per lediging en per kilo.

Op basis van de kosten voor het nieuwe systeem, verwerking afvalstromen, personeelskosten etc. is een tarief berekend voor het jaar 2021. Het tarief bestaat uit een variabel en een vast deel.

3.2 Bevoegdheid raad

De raad is bevoegd tot het vaststellen van de tarieven afvalstoffenheffing.

3.3 Wettelijk of beleidskader

De Wet Arhi bepaalt dat de tarieven van een heringedeelde gemeente binnen twee jaar geharmoniseerd moeten zijn. Om dit te realiseren is het noodzakelijk dat er één afvalinzamelingssysteem is voor de hele gemeente. Het nieuwe systeem Diftar+, waar u mee in heeft gestemd, gaat per 1 januari 2021 van start en de voorbereidingen zijn in volle gang.

3.4 Historische context

De huidige tarieven en systemen met betrekking tot afvalstoffenheffing zijn erg verschillend. Er wordt o.a. gewerkt met grote van het huishouden, Diftar op frequentie en Diftar+ op frequentie en gewicht. Door de herindeling is de afvalstoffenheffing op dit moment niet kostendekkend.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Het doel van Diftar+ en het opsplitsen van het tarief naar een variabel en vast deel, is inwoners een prikkel geven om hun afval beter te scheiden. Op dit moment zit de gemeente net boven de 200 kg/per inwoner/per jaar en dat moet terug naar 30. Het invoeren van een nieuw systeem met bijbehorende tarieven is daarin een eerste stap.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Op 24 juni 2020 zijn er vier scenario's aan u gepresenteerd. Naar aanleiding van deze avond is een lichte voorkeur naar voren gekomen over de opbouw van de tarieven. Er zijn namelijk meerdere factoren om rekening mee te houden, zoals het aantal kwijtscheldingen (bijna 1.500).

Op basis van de reacties en vragen die gesteld zijn en gezien de financiële positie van de gemeente, is gekozen voor variant 2 waarbij de gemeente en gemiddeld risico loopt om verlies te maken.

De tarieven zien er als volgt uit.

		180 Kg PP	143 Kg PP	259 Kg PP
Laagbouw	Tarief			
Vast tarief	€ 158,93	€ 158,93	€ 158,93	€ 158,93
Variabel tarief kilo	€ 0,26	€ 100,93	€ 80,19	€ 165,42
Variabel tarief lediging	€ 2,00	€ 34,66	€ 34,66	€ 34,66
Totaal huishouden		€ 294,52	€ 273,78	€ 359,01

Hoogbouw (toegangssysteem)

Vast tarief	€ 158,93	€ 158,93	€ 158,93	€ 158,93
Variabel tarief	€ 2,00	€ 104,00	€ 90,00	€ 130,00
Totaal Huishouden		€ 254,02	€ 248,93	€ 288,93

Hoogbouw Vast

€ 262,93

In de kolom tarief bij laagbouw ziet u als eerste het vaste tarief, daarna het tarief per kilo en als laatste het tarief per lediging. Wanneer een inwoner 180 kg per jaar gaat aanbieden, dan betalen ze € 294,52 aan afvalstoffenheffing per jaar. Het gemiddelde van voormalig Winsum zit op dit moment op 143 kg en een huishouden met dit aantal kilo's betaalt dan € 273,78 per jaar. Een huishouden in voormalig Eemsmond produceert op dit moment gemiddeld 259 kg per jaar. Wanneer er geen verandering in het gedrag komt, dan gaan zij € 359,01 betalen. De inwoners hebben zelf invloed op de hoogte van de aanslag afvalstoffenheffing.

Bij hoogbouw ziet u twee tarieven, het vaste tarief en een variabel tarief. Het variabele tarief is voor verzamelcontainers met een toegang- en registratiesysteem, huishoudens betalen hiervoor naast het vaste tarief € 2,00 per klik oftewel per zak. Wanneer er geen controle systeem op de verzamelcontainer aanwezig is, dan betaalt een huishouden het gemiddelde bedrag van € 262,93. Op dit moment wordt er aan een optimalisatie en vervangingsplan plan gewerkt van alle verzamelcontainers in de gemeente. Verwachting is dat deze in het 4^e kwartaal gereed is en besluitvorming in het 1^e kwartaal van 2021 kan plaatsvinden.

Afhankelijk van hoe inwoners gaan scheiden, betekenen deze tarieven voor een deel van de gemeente een stijging van de kosten. Deze stijging is te wijten aan onderstaande factoren.

1. De afgelopen twee jaar was de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 90%. De oude tarieven van de voormalige gemeenten zijn vastgehouden terwijl kosten stegen. De gehele reserve afvalstoffen is in 2019 en 2020 daardoor verbruikt.
2. Stijging personele kosten is de afgelopen twee jaar niet doorberekend, dit was een loonstijging van circa 6%.
3. Half juli ontvingen wij het bericht dat de aanbesteding GFT hoger is uitgevallen, namelijk € 20 per ton meer. Dit is een extra kostenpost van € 120.000.
4. De aanbesteding oud papier is nadelig uitgevallen en in plaats van een opbrengst moet er nu betaald worden voor de inzameling. De kosten zijn op dit moment € 40 per ton. De gemeente heeft de verplichting om het papier in te zamelen. Dit kan een gemeente zelf doen en het kan met scholen en verenigingen (inzamelaars). In Het Hogeland werken we met inzamelaars. Oud papier wordt nader toegelicht in een separaat voorstel.

Er is ook een plus naar voren gekomen en dat is een besparing op de personeelskosten door de herindeling. Deze besparing is voor 50% meegenomen in de tariefberekening. Het gaat hierbij om een bedrag van circa € 190.000.

Overige tarieven

Naast de tarieven voor het Diftar+ systeem moeten er ook tarieven vastgesteld worden voor andere onderdelen, namelijk extra containers, grof huisvuil- en takkenroute en kwijschelding.

1. Extra huisvuilcontainer

Huishoudens kunnen een extra rest- of GFT container aanvragen. Hieraan zitten jaarlijkse kosten verbonden. De extra kosten bestaan uit uitzetten, administratie, afschrijving, onderhoud en bij GFT ook om de ledigingen en verwerking. Voor het leveren van een container wordt geadviseerd € 65,00 per jaar in rekening te brengen. Voor de restafvalcontainer komt daar jaarlijks het bedrag per lediging en de kiloprijs nog overheen.

2. Grof huisvuil- en takkenroute

In alle voormalige gemeenten van Het Hogeland wordt al een tarief gerekend voor het ophalen van grof vuil. De bedragen zijn in elke gemeente verschillend. Behalve in de oude gemeente De Marne, waar elke 2 weken een grof vuilroute wordt gereden, wordt eenmaal per maand een route gereden.

Het effect van de beprijzing en de wachttijd (eenmaal per maand inzamelen) is te zien in het totaal aantal meldingen (551 voor de gehele gemeente Het Hogeland). De voormalige gemeente De Marne heeft meer dan de helft van alle meldingen. Het tarief in De Marne is hoger dan in Winsum en Bedum, vermoedelijk is de korte wachttijd een factor voor de vele meldingen.

De prijselasticiteit is bij het vaststellen van het grofvuiltarief minder van belang. De twee voormalige gemeenten met het hoogste tarief hebben ook het hoogste aantal meldingen. Belangrijk is vooral dat er een tarief in rekening wordt gebracht. Door het grof vuil brengen viermaal per jaar gratis te maken is er voor inwoners ook nog een duidelijk handelingsperspectief. Grof vuil wegbrengen is beter voor het milieu (meer scheidingsmogelijkheden) en het is goedkoper.

Huidige tarieven

	1e M3	2e M3	2019	* PJ	Wat niet
Bedum	€ 21,25	€ 21,25	25	13	Grof Tuinafval zelf wegbrengen
De Marne	€ 35,00	€ 24,00	280	26	AEEA en Bouw- en sloopafval zelf wegbrengen
Winsum	€ 18,26	€ 18,26	106	13	Grof Tuinafval zelf wegbrengen
Eemsmond	€ 92,09	€ 92,09	140	13	AEEA en Bouw- en sloopafval zelf wegbrengen
Gemiddeld	€ 41,65	€ 38,90			

Geadviseerd wordt om in de hele gemeente eenmaal per maand een route inzameling te doen en hiervoor een tarief te rekenen van € 45,00 voor het eerste m3 en € 35,00 voor elke volgende m3.

3. Kwijtschelding

In april 2020 heeft u nadrukkelijk het gevraagd om te kijken naar de kwijtscheldingen. Hoe houd je het behapbaar voor deze groep inwoners. Het aantal kwijtscheldingen in onze gemeente is hoger dan gemiddeld met bijna 1.500 huishoudens. Wanneer er gekozen wordt voor een volledige kwijtschelding voor deze huishoudens, dan betekent het een lasten stijging voor de overige huishoudens met € 15,00 per jaar en de prikkel van afvalscheiden is er niet meer.

Omdat het merendeel van het tarief bestaat uit vaste lasten, wordt voorgesteld om alleen het vaste tarief kwijt te schelden. Op het variabele deel hebben huishoudens namelijk zelf invloed en het doorbereken van dat deel zou een onterechte lastenverzwaring betekenen voor de overige huishoudens.

5.2 Risico's

Er wordt geadviseerd om een groot deel van de kosten voor de afvalinzameling onder te brengen in het vaste deel. Wanneer je het merendeel onderbrengt in het variabele tarief, dan wordt het risico op een tekort vergroot. Diftar+ zorgt er namelijk voor dat er minder wordt aangeboden en er daardoor minder inkomsten voor de gemeente zijn. De vaste kosten zijn er echter altijd, zoals het voertuig, personeel en de containers.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Het nieuwe systeem en de bijbehorende tarieven hebben impact op alle huishoudens in de gemeente. Voor een deel van de gemeente kan het goedkoper worden wanneer men goed gaat scheiden. Vindt er geen gedragsverandering plaats, dan kan het voor sommige huishoudens duurder worden. Over het algemeen zien wij zowel landelijk als regionaal een positief effect. Inwoners gaan beter scheiden en krijgen een lagere aanslag afvalstoffenheffing.

Het afvalbudget is een gesloten circuit en is 100% kostendekkend. De kosten die gemaakt worden voor de afvalinzameling en verwerking, worden direct doorberekend in het tarief. Maak je meer kosten in een jaar, dan gaan de tarieven het jaar er na omhoog. Maak je minder kosten dan begroot, dan blijven de tarieven stabiel of gaan omlaag.

De implementatiekosten van € 160.000 zijn niet meegenomen in de tariefopbouw. Voorgesteld wordt om deze kosten te dekken uit de Algemene Reserve.

7. Vervolgtraject

7.1 Uitvoering

Na het voorgenomen besluit over de tarieven, gaat taakveld belastingen de belastingverordening opstellen. Deze wordt u eind 2020 aangeboden.

7.2 Tijdspad

Eind 2020 ontvangt u de tarieven afvalstoffen in de belastingverordening en wordt u gevraagd deze vast te stellen. De tarieven gaan dan in per 1 januari 2021.

7.3 Communicatie

Gedurende het hele traject van invoering Diftar+ wordt er gecommuniceerd met inwoners en betrokken collega's. De tarieven worden in deze communicatie meegenomen.

7.4 Evaluatie

Jaarlijks worden de tarieven geëvalueerd en bijgesteld en wordt de raad verzocht ze vast te stellen.

Winsum, 20 oktober 2020.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding